

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У РОЗВИТОК ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

М.А. ДЕЙНЕГА, доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: marinad@meta.ua

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан правового забезпечення впровадження і реалізації механізму публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду України, а також визначено шляхи його удосконалення. Визначено, що при формуванні правового механізму публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду у повній мірі слід урахувати позитивний досвід застосування таких механізмів у провідних країнах світу й адаптувати його до національної моделі публічно-приватного партнерства, удосконалити вітчизняне законодавство у визначеній сфері, а також механізм управління у забезпеченні розвитку такого партнерства, сформуванню методологічну та методичну базу публічно-приватного партнерства у сфері розвитку природно-заповідного фонду тощо. Зроблено висновок про необхідність розробки та схвалення Концепції впровадження і реалізації публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду, метою прийняття якої має стати визначення єдиного підходу до розроблення механізму ефективної взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, приватним сектором та інститутами громадянського суспільства на засадах публічно-приватного партнерства для забезпечення успішної реалізації проектів, спрямованих на розвиток природно-заповідного фонду України.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, публічно-приватне партнерство, державно-приватне партнерство, сталий розвиток, удосконалення правового забезпечення

Актуальність.

Питання охорони довкілля та раціонального його використання, збереження і збагачення природних ресурсів з кожним роком все більше й більше тур-

бує людство. Світова екологічна криза, гострота і складність екологічної ситуації в Україні обумовлюють необхідність підвищення якості довкілля, природо-ресурсного потенціалу територій, збереження ландшафтного та біологічного

різноманіття на основі залучення масштабних інвестицій, розподілу функцій між державою, територіальними громадами і бізнесом на принципах відповідальності, співпраці, пошуку моделі сумісних взаємовигідних рішень. Тому перспективним й актуальним напрямом розв'язання екологічних проблем представляється розробка і реалізація, а також теоретичне обґрунтування правового механізму публічно-приватного партнерства в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідженню проблем впровадження і реалізації механізму публічно-приватного партнерства в Україні присвячено праці таких науковців, як: Н.М. Андрєєвої, С.Б. Єгоричевої, М.І. Лахижі, І.М. Кульній, Г.В. Мороз, О.В. Полянничко, С.І. Рассаднікової, А.М. Статівки та інших. Проте актуальним залишається теоретичне обґрунтування необхідності впровадження і реалізації механізму публічно-приватного партнерства саме в екологічну сферу.

Метою статті є аналіз сучасного стану правового забезпечення впровадження і реалізації механізму публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду України, а також визначення шляхів його удосконалення.

Результати.

З метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природоресурсного потенціалу територій, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття формується природно-заповідний фонд. Відповідно до законодавства України природно-заповідний фонд – це ділянки

суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища («Про природно-заповідний фонд України», 1992). Місія природно-заповідного фонду – формування стабільних і збалансованих екосистем, збереження середовища існування біорізноманіття.

В Україні природно-заповідний фонд розглядається як частина світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Займаючи менше 6 % площі Європи, Україна володіє близько 35 % її біологічного різноманіття. До складу природно-заповідного фонду України входять 8246 територій та об'єктів площею 3,98 мільйона гектарів (6,6 % загальної площі країни) та 402,5 тисячі гектарів у межах акваторії Чорного моря. Частка земель природно-заповідного фонду в Україні є недостатньою і залишається значно меншою, ніж у більшості держав – членів Європейського Союзу, де частка таких земель становить у середньому 21 % площі держав – членів Європейського Союзу («Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики...», 2019).

Розширення існуючих та створення нових об'єктів природно-заповідного фонду визначається одним з напрямів Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 р., затвердженій Законом України від 28.02.2019 р. За роки незалежності площа природно-заповідного фонду України збільшилася у два рази, але цього недостатньо для збереження рідкісних і зникаючих

видів рослин та тварин, середовищ їх існування. Разом із тим, недосконалість існуючої законодавчої бази, відсутність чітко визначеної стратегії розвитку заповідної справи та недосконалість системи управління нею, низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення організації і функціонування природно-заповідного фонду, невідповідність системи охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду сучасним вимогам, низький рівень екологічної освіти та інформованості населення зумовлюють загрозу нецільового використання та втрати територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

З метою припинення втрат біологічного різноманіття Україна має врахувати рекомендації міжнародних документів щодо перегляду та оновлення законодавчих і нормативних актів щодо біологічного різноманіття. У вересні 2015 р. було ухвалено Резолюцію Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року». Згідно із Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 р. метою державної екологічної політики України визначено досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Основними засадами державної екологічної політики є: досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 р., сприяння збалансованому

(сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку. Державна екологічна політика спрямована на досягнення ряду стратегічних цілей, серед яких – забезпечення сталого розвитку природоресурсного потенціалу України шляхом зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, унікальних природних ландшафтів, а також збільшення та розширення територій природно-заповідного фонду.

Починаючи із Саміту в Ріо, що відбувся у 1992 р., і після зустрічі в Йоганнесбурзі на вищому рівні в 2002 р. та конференції з питань сталого розвитку «Ріо+20» у 2012 р., а також ухвалення Резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року» у 2015 р., одним із найважливіших інструментів імплементації сталого розвитку у різних сферах визначено публічно-приватне партнерство. Необхідність застосування концепції партнерства полягає у тому, що, незважаючи на виняткову роль держави в регулюванні процесів на шляху до сталості, все ж вона самостійно не може забезпечити реалізацію благ сталого розвитку без підтримки з боку інших сфер суспільства. Така форма співробітництва передбачає, що державний і приватний сектори можуть отримати вигоду шляхом об'єднання їх досвіду, технологій, фінансових та інших ресурсів. Концепція сталого розвитку розглядає партнерство, з одного боку, як мету і завдання сталого розвитку, що демонструє зміну парадигми розв'язання проблем з індивідуалізованої, роз'єднаної на об'єднану, колективістську, мережну, а з другого – як фактор його забезпечення (Сторичева & Лахижка, 2020: 29).

Одним із напрямів реалізації цих ідей стала ініціатива Європейської економічної комісії ООН щодо вдосконалення механізмів публічно-приватного партнерства, яка отримала назву «Публічно-приватні партнерства, орієнтовані на потреби людей» (People-first PPP) («People-first PPPs...»), основними критеріями яких безпосередньо виступають: збільшення доступу до основних послуг та зменшення соціальної нерівності й несправедливості; підвищення економічної ефективності; можливість тиражування та подальшого розвитку проєктів; найповніше залучення всіх зацікавлених сторін.

З огляду на це, Стратегією державної екологічної політики України на період до 2030 р. основними засадами державної екологічної політики визначено міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін, що дасть змогу залучити до планування і реалізації екологічної політики усі заінтересовані сторони (органи державної влади та органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання, приватний сектор, науковців, громадськість), а з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва, необхідним вбачається розвиток партнерства між секторами суспільства з метою залучення до планування і реалізації природоохоронної політики усіх заінтересованих сторін.

Публічно-приватне партнерство сьогодні стало важливим елементом суспільного життя у більшості країн світу. Публічно-приватне партнерство – це вже визнаний суспільством і перевірений на практиці комплексний механізм поєднання зусиль публічних (державних органів та органів місцевого самоврядування) і приватних суб'єктів з метою оптимізації процесів створення та

використання інфраструктурних об'єктів та надання публічних послуг (Єгоричева & Лахижа, 2020: 3). Європейська економічна комісія ООН (UNECE) визначає публічно-приватне партнерство («public-private partnership») як інноваційну довгострокову контрактну угоду щодо розвитку інфраструктури та надання публічних послуг шляхом використання коштів, досвіду та мотивації приватного сектору у сферах, що, зазвичай, входять до відповідальності уряду (Introduction to PPPs, 2012: 5).

Сьогодні використовуються різні варіанти перекладу англійського словосполучення «public-private partnership». В Україні у нормативно-правових актах та наукових дослідженнях переважно застосовується поняття «державно-приватне партнерство», зокрема, у Законі України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. Цей термін використовується навіть в офіційних перекладах міжнародних документів, прикладом чого може бути український варіант підготовленої Європейською Комісією у 2004 р. «Зеленої книги щодо державно-приватних партнерств та законодавства Співтовариства у сфері державних контрактів та концесій» («Зелена книга...», 2004).

Утім, дедалі більше науковців користуються поняттям «публічно-приватне партнерство», яке точніше відображає сутність цього явища, оскільки у застосуванні терміна «державно-приватного партнерства» відбивається ментальне сприйняття держави як домінуючого суб'єкта у відносинах з іншими суб'єктами (бізнесом та громадянським суспільством). Але міжнародний досвід показує суттєву роль у публічно-приватному партнерстві й органів місцевого самоврядування, які не можна охопити терміном «державне». Також, слід зазначити, що в умовах здійснюваної

реформи децентралізації в Україні для новостворених територіальних громад розробка стратегій сталого розвитку є одним із першочергових завдань реалізації владних повноважень на визначеній території. І життєздатність цих стратегій значною мірою залежить від розвитку саме публічно-приватного партнерства на регіональному рівні. У зв'язку з цим, актуальним вбачається насамперед внесення змін до чинної нормативно-правової бази, що регламентує діяльність у сфері реалізації інфраструктурних проєктів шляхом співробітництва публічного та приватного секторів, у частині запровадження єдиного понятійно-категоріального апарату відносин у сфері публічно-приватного партнерства.

Успішне впровадження публічно-приватного партнерства як важливого елементу впровадження концепції сталого розвитку передбачає наявність певних передумов, серед яких варто виокремити: чітку, прозору стабільну нормативно-правову базу; розвинене інвестиційне середовище; належне (якісне) публічне управління та політичну підтримку ним публічно-приватного партнерства (Єгоричева & Лахижа, 2020: 45).

Закон України «Про державно-приватне партнерство» прийнятий 16.12.2010 р. визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі. Державно-приватне партнерство характеризується як співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними

партнерами), що здійснюється на основі договору та відповідає ознакам державно-приватного партнерства. До таких ознак Законом віднесено: надання прав управління (користування, експлуатації) об'єктом партнерства або придбання, створення (будівництво, реконструкція, модернізація) об'єкта державно-приватного партнерства з подальшим управлінням (користуванням, експлуатацією), за умови прийняття та виконання приватним партнером інвестиційних зобов'язань відповідно до договору; довготривалість відносин (від 5 до 50 років); передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством. Законом також визначено сфери застосування державно-приватного партнерства та його форми: концесія; управління майном (виключно за умови передбачення у договорі, укладеному в рамках ДПП, інвестиційних зобов'язань приватного партнера); спільна діяльність; інші договори.

Однак, Закон України «Про державно-приватне партнерство» неодноразово критикувався, з одного боку, як такий, що має «занадто загальний характер», а з іншого – за надмірну регламентацію, передачу зовеликої частини ризиків на приватного партнера, обмежений перелік форм державно-приватного партнерства, декларативність низки статей, включаючи питання джерел фінансування (Андрєєва & Поляничко, 2012: 21). Закон не лише не стимулює, а й уповільнює розвиток державно-приватного партнерства в Україні.

За результатами огляду законодавства з державно-приватного партнерства в Україні, який здійснювався у 2011 р. у рамках Програми розвитку державно-приватного партнерства фахівцями київського офісу та офісів в інших

країнах юридичної фірми Gide Loyrette Nouel відповідно до договору з Агентством США з міжнародного розвитку та Академією освітнього розвитку було відзначено розмитість концепції державно-приватного партнерства в Україні, складність законодавства, необхідність уточнення понять, визначено, що державно-приватне партнерство в Україні є досить складною сферою для розуміння іноземними інвесторами («Діагностичний огляд законодавства...», 2011). В Аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень також наголошувалося, що нормативно-правова база регулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні є дуже складною, багаторівневою і забюрократизованою, що в умовах високого рівня корупції створює ризики для ефективного використання цього механізму для активізації інвестиційної діяльності («Щодо розвитку державно-приватного партнерства...»).

З урахуванням думки експертів щодо критичної оцінки нормативно-правового забезпечення державно-приватного партнерства в Україні, у травні 2016 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні», яким було внесено зміни до п'яти законів – «Про концесії», «Про державно-приватне партнерство», «Про управління об'єктами державної власності», «Про міжнародне приватне право», «Про оренду державного та комунального майна».

Крім того, у 2016 р. було створено Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства з метою активізації розвитку державно-приватного партнерства в Україні. Офіс відкрито при Міністерстві інфраструктури Укра-

їни за підтримки Фонду «Western NIS Enterprise Fund» («WNISEF») (США). У 2019–2020 рр. Уряд України планував дати старт роботі Агенції з питань державно-приватного партнерства, що й було зроблено 13.12.2019 р. Основною функцією Агенції є здійснення заходів, спрямованих на підготовку до реалізації в Україні якісних та інвестиційно-привабливих проектів державно-приватного партнерства у різних сферах економіки. Окрім цього, Агенція організовує заходи, направлені на підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування у сфері державно-приватного партнерства. Правниками ці зміни були оцінені позитивно, як такі, що деталізують низку положень законодавства та знімають деякі протиріччя та пробіли у цій сфері.

Аналогічну думку щодо змін українського законодавства висловили і експерти EIU, які у 2016 р. провели повторне оцінювання середовища розвитку державно-приватного партнерства в Україні. У звіті зазначалося, що зміни до закону розширили сфери застосування державно-приватного партнерства, були надані нові права приватним партнерам щодо власності на об'єкти державно-приватного партнерства та запроваджені застереження, які забезпечують захист інвесторів від регулятивних змін (Єгоричева & Лахижа, 2020: 166).

Утім, незважаючи на ряд позитивних змін, що були внесені останнім часом до правового механізму державно-приватного партнерства в Україні, у ч. 1 ст. 4 Закону України «Про державно-приватне партнерство», яка визначає перелік сфер діяльності, в яких дозволене застосування державно-приватного партнерства, природно-заповідна сфера відсутня. У зв'язку з цим, необхідно

розглянути можливість здійснення державно-приватного партнерства у визначеній сфері та його особливості. Крім того, з огляду на положення ст. 4 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», згідно з якою, певні категорії об'єктів природно-заповідного фонду не підлягають приватизації, та економічний кризовий період у природно-заповідній сфері, важливим напрямом державної еколого-економічної політики у розвитку природно-заповідного фонду, є залучення приватних інвестицій.

Нормативно-правовим актом, що покликаний був активізувати розвиток природно-заповідної сфери та застосування з цією метою, зокрема, такого механізму як державно-приватного партнерство, є Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо розвитку природно-заповідної справи в Україні» від 14.08.2009 р. № 611/2009. Цим документом Президент України постановив визнати розвиток природно-заповідної справи на основі системного врахування природоохоронних, економічних, соціальних та інших інтересів суспільства, а також міжнародних зобов'язань держави одним з найважливіших пріоритетів довгострокової державної політики України. Щодо державно-приватного партнерства, Президент України доручив Раді Міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям сприяти участі юридичних і фізичних осіб у заходах із розвитку територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Також, слід згадати і Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.08.2013 р. № 739-р, яким було схвалено Концепцію розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки, де пріоритетною сферою застосування державно-приватного

партнерства визначено розвиток природно-заповідного фонду. Однак, відсутність правового механізму реалізації зазначених положень унеможливило відтворення, збереження й охорону територій та об'єктів природно-заповідного фонду України шляхом застосування механізму державно-приватного партнерства, а особливо на місцевому рівні.

Дослідженню правових засад публічно-приватного партнерства як способу забезпечення сталого розвитку на місцевому рівні присвячені праці А.М. Статівки і І.М. Кульчий. Науковці зазначають, що запровадження моделі публічно-приватного партнерства сприятиме залученню додаткових фінансів від приватних суб'єктів на виконання державних та регіональних програм розвитку зокрема сільських територій, що у свою чергу сприятиме їх соціальному, економічному та екологічному забезпеченню (Статівка & Кульчий, 2016: 153).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку сільських територій» від 23.09.2015 р. № 995-р одним із напрямів сільського розвитку визначено охорону та збереження природних ресурсів у сільській місцевості, що має бути реалізований через розвиток природно-заповідного фонду із залученням територіальних громад і суб'єктів господарювання. При цьому, низький рівень управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду на місцевому рівні, неефективність контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства та режимів територій та об'єктів природно-заповідного фонду, неналежне фінансування природоохоронних заходів, наукових досліджень, еколого-освітньої діяльності, призвело до того, що переважна більшість територій та

об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення перебуває нині у вкрай важкому стані, фактично на межі виживання. Систематичні несанкціоновані вирубки дерев, браконьєрська діяльність, забруднення екосистем ставлять під загрозу саме існування природоохоронних територій, не кажучи вже про їхній розвиток та належне функціонування. Нині органи місцевого самоврядування вже не спроможні самостійно забезпечити належну охорону й утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які перебувають в їх підпорядкуванні.

Оптимальним шляхом розв'язання зазначених проблем є запровадження правових механізмів державно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду місцевого значення, що сприятиме збереженню біологічного і ландшафтного різноманіття на регіональному рівні, відтворенню та збереженню територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, формуванню і розвитку природоохоронної, рекреаційної, туристичної, еколого-освітньої діяльності на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду місцевого значення, розвитку сфери зайнятості населення у регіонах, підвищенню рівня обізнаності щодо цінностей територій та об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

Висновки і перспективи.

Розвиток публічно-приватного партнерства у природно-заповідній сфері, залучення приватних суб'єктів господарювання та їх інвестицій до відтворення і розвитку територій та об'єктів природно-заповідного фонду є вельми важливим, але й у той же час складним завданням, оскільки передбачає встановлення з боку публічних

органів влади певного стимулу для представників бізнесу у вигляді реальної можливості отримання прибутку. Формування партнерства між різними секторами суспільства з метою залучення усіх заінтересованих сторін має стати одним із завдань, спрямованих на досягнення стратегічних цілей державної екологічної політики у природно-заповідній сфері.

При формуванні правового механізму публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду у повної мірі слід урахувати позитивний досвід застосування таких механізмів у провідних країнах світу й адаптувати його до національної моделі публічно-приватного партнерства, удосконалити вітчизняне законодавство у визначеній сфері шляхом уточнення переліку пріоритетних сфер застосування публічно-приватного партнерства, удосконалити механізм управління у забезпеченні розвитку такого партнерства з акцентом на реальне забезпечення узгодження інтересів публічних і приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди, сформувати методологічну та методичну базу публічно-приватного партнерства у сфері розвитку природно-заповідного фонду тощо. При цьому першочерговим вбачається розробка і схвалення Концепції впровадження і реалізації публічно-приватного партнерства у розвиток природно-заповідного фонду, метою прийняття якої має стати визначення єдиного підходу до розроблення механізму ефективної взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, приватним сектором та інститутами громадянського суспільства на засадах публічно-приватного партнерства для забезпечення успішної реалізації проєктів, спрямованих на розвиток природно-заповідного фонду України.

Список використаних джерел

1. Андреева Н.М., Поляничко О.В. Державно-приватне партнерство як механізм розвитку інфраструктури у природно-заповідній сфері. Економічні інновації. 2012. Випуск 48. С. 18–27.
2. Діагностичний огляд законодавства з державно-приватного партнерства. Програма розвитку державно-приватного партнерства. Київ, 2011. 75 с.
3. Єгоричева С.Б., Лахижа М.І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: монографія. Київ: ІПК ДСЗУ, 2020. 304 с.
4. Зелена книга щодо державно-приватних партнерств та законодавства співтовариства у сфері державних контрактів та концесій. Брюксель, 30.04.2004, COM(2004) 327, остаточна версія. URL: <https://www.old.minjust.gov.ua/file/32428.docx> (дата звернення: 16.03.2021 р.).
5. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 16. Ст. 70.
6. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 34. Ст. 502.
7. Статівка А.М., Кульчий І.М. Публічно-приватне партнерство у сфері розвитку сільських територій. Проблеми правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні: монографія / За ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. Харків: Право, 2016. С. 137–154.
8. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні: аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/816> (дата звернення: 16.03.2021 р.).
9. Introduction to PPPs: Can public-private partnerships improve infrastructure and

deliver better public services? UNECE, 2012. 42 p. URL: <https://www.unece.org/filead-min/DAM/ceci/images/ICoE/Introductionppp.pdf> (дата звернення: 21.03.2021 р.).

10. People-first PPPs. UNECE. International PPP Center of Excellence. URL: <https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/> (дата звернення: 21.03.2021 р.).

References

1. Andrieieva, N.M. & Polianychko, O.V. (2012). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak mekhanizm rozvytku infrastruktury u pryrodno-zapovidnii sferi. Ekonomichni innovatsii [Public-private partnership as a mechanism for infrastructure development in the nature reserve. Economic innovations], 48: 18–27 (in Ukrainian).
2. Diahnostychnyi ohliad zakonodavstva z derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Prohrama rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva [Diagnostic review of public-private partnership legislation. Public-private partnership development program] (2011). Kyiv, 75 (in Ukrainian).
3. Yehorycheva, S.B. & Lakhyzha, M.I. (2020). Publichno-pryvatne partnerstvo v postkomunistychnykh krainakh [Public-private partnership in post-communist countries]. Kyiv: IPK DSZU, 304 (in Ukrainian).
4. Zelena knyha shchodo derzhavno-pryvatnykh partnerstv ta zakonodavstva spivtovarystva u sferi derzhavnykh kontraktiv ta kontsesii [Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions] (2004). Available at: <https://www.old.minjust.gov.ua/file/32428.docx> (in Ukrainian).
5. Pro Osnovni zasady (stratehiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku [On the Basic Principles (Strategy) of the State Environmental Policy of Ukraine for the period up to 2030] (2019): Zakon Ukrainy 28.02.2019. Vidomosti Verkh-

- hovnoi Rady Ukrainy, 16, 70 (in Ukrainian).
6. Pro pryrodno-zapovidnyi fond Ukrainy [About the nature reserve fund of Ukraine] (1992): Zakon Ukrainy 16.06.1992. Vido-mosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 34, 502 (in Ukrainian).
 7. Stativka, A.M. & Kulchii, I.M. (2016). Publichno-pryvatne partnerstvo u sferi rozvytku silskykh terytorii. Problemy pravovoho zabezpechennia staloho rozvytku silskykh terytorii v Ukraini [Public-private partnership in the field of rural development. Problems of legal support for sustainable development of rural areas in Ukraine] / Za red. A.P., Hetmana, M.V., Shulhy. Kharkiv: Pravo, 137–154 (in Ukrainian).
 8. Shchodo rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak mekhanizmu aktyvizatsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini: analitychna zapyska. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen [On the development of public-private partnership as a mechanism for intensifying investment activity in Ukraine: an analytical note. National Institute for Strategic Studies]. Available at: <http://old2.niss.gov.ua/articles/816> (in Ukrainian).
 9. Introduction to PPPs: Can public-private partnerships improve infrastructure and deliver better public services? UNECE, 2012. Available at: <https://www.unece.org/filead~min/DAM/ceci/images/ICoE/Introductionppp.pdf> (in English).
 10. People-first PPPs. UNECE. International PPP Center of Excellence. Available at: <https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/> (in English).

M.A. Deineha (2021). IMPROVING THE LEGAL SUPPORT FOR THE INTRODUCTION AND IMPLEMENTATION OF THE MECHANISM OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE DEVELOPMENT OF NATURE RESERVES OF UKRAINE. *Law. Human. Environment*, 12(1): 35-44. <https://doi.org/10.31548/law2021.01.005>.

Summary. The article analyzes the current state of legal support for the introduction and implementation of the mechanism of public-private partnership in the development of nature reserves of Ukraine, as well as identifies ways to improve it. It is determined that the formation of the legal mechanism of public-private partnership in the development of nature reserves should take into account the positive experience of such mechanisms in leading countries and adapt it to the national model of public-private partnership, improve domestic legislation in this area, and also a management mechanism in ensuring the development of such a partnership, to form a methodological and methodological basis for public-private partnership in the development of nature reserves, etc. It is concluded that it is necessary to develop and approve the Concept of implementation and implementation of public-private partnership in the development of nature reserves, the purpose of which should be to define a common approach to developing a mechanism for effective interaction between public authorities, local governments, private sector and civil society institutions on the basis of public-private partnership to ensure the successful implementation of projects aimed at the development of nature reserves of Ukraine.

Keywords: nature reserve fund, public-private partnership, sustainable development, improvement of legal support
